

جهان‌نما

پایان عصر همکاری‌های چین و آمریکا

واشنگتن در چرخشی آشکار از چند دهه تعامل با پکن، اکنون به‌دنبال متوقف کردن رشد اقتصادی و فناوری چین است

عصر همکاری‌های دوجانبه آمریکا و چین رو به پایان است. کاخ سفید و کنگره آمریکا چراغ خاموش در حال بازنگری در روابط اقتصادی و واشنگتن با دومین قدرت اقتصادی جهان هستند. آمریکا می‌خواهد در چرخشی تمام‌عیار نسبت به چند دهه سیاست تعامل گریانه خود با پکن، مصرا نه به‌دنبال محدود کردن توسعه فناوری چین هستند؛ سیاستی که از نگاه ناظران، تهاجمی‌ترین اقدامی است که تاکنون واشنگتن برای محدود کردن توسعه اقتصادی و نظامی چین در پیش گرفته است. به گزارش وب‌سایت خبری-تحلیلی پولیتیکو، قوانین جدید آمریکا که پاییز امسال تصویب شده و اغلب فناوری‌های پیشرفته چین را نشان می‌دهند، روند نتیجه سیاست‌هایی است که در دولت گذشته آمریکا مورد بحث قرار گرفته و اکنون به مرحله اجرا گذاشته شده است. این رویه ضدچینی دولت آمریکا که در دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور پیشین آمریکا، بر سر اعمال تعرفه‌ها و اختلافات تجاری به اوج خود رسید، می‌تواند توسعه فناوری چین را تحت تأثیر قرار دهد؛ امری که به نوبه خود، باعث تشدید اختلافات و فاصله گرفتن هر چه بیشتر اقتصاد بزرگ جهان از یکدیگر خواهد شد. کلیت و بلغم، مشاور ارشد پیشین اقتصادی دولت آمریکا در زمان ریاست جمهوری ترامپ به پولیتیکو می‌گوید: «نچه شما در روابط واشنگتن-پکن مشاهده می‌کنید، یک چرخش بنیادین و اساسی است. نگاه آمریکا به روابط با چین در حال تغییر است. امروز دیگر برای دولت آمریکا نوآوری‌های بومی چین در حوزه فناوری به‌خودی خود تهدیدی برای امنیت ملی آمریکا محسوب می‌شود.»

اجرای این استراتژی جدید که دولت آمریکا آن را «برنامه حفاظتی» نامیده آغاز شده است. به‌عنوان مثال، وزارت بازرگانی آمریکا حدود یک ماه پیش، قانون محدود کردن ارسال تجهیزات ساخت تراشه‌های کامپیوتری به چین با هدف صیانت از شرکت‌های آمریکایی و کاهش سرعت پیشرفت چین در حوزه نیمه‌رساناهای با قدرت پردازش بالا ارائه کرد. اریک سلیو، دیپلمات سابق آمریکا در واشنگتن می‌گوید: «اغراق نیست اگر که بگوییم دولت آمریکا در دکتترین خود نسبت به رشد فناوری چین، بازنگری اساسی داشته است؛ چیزی که انحرافی تمام‌عیار از ۳۳ دهه استراتژی گذشته آمریکا در قبال چین است. البته کاخ سفید ترجیح می‌دهد که این مسئله چندان برجسته نشود و برای همین تلاش دارد تا آن را کم‌اهمیت جلوه دهد.»

دریچه

خیز باکو برای ادغام قره‌باغ در جمهوری آذربایجان

باکو در غیاب یک میانی قدرتمند منطقه‌ای، به سمت استفاده از زور برای حل اختلافات سرزمینی با ارمنستان حرکت می‌کند

«تورویسم اکولوژیکی» عنوانی است که جمهوری آذربایجان این روزها برای فعالیت معادن در مناطق تحت کنترل ارمنی‌های قره‌باغ استفاده می‌کند. از حدود ۲۰ هفته پیش گروهی از معترضان از جمهوری آذربایجان، جاده‌های منتهی به کردوان، کردوان را مسدود کرده‌اند. این منطقه ارمنی نشین قره‌باغ را به خاک ارمنستان وصل می‌کند. آذربایجانی‌های معترض مقابل نیروهای حافظ صلح روسیه نیز ایستاده‌اند و خواستار کنترل مناطق بیشتری در قره‌باغ هستند. نشریه فارین پالیسی نوشته که مسدود شدن جاده باعث جلوگیری از ورود محموله‌های غذا، سوخت و تجهیزات پزشکی برای ۱۲۰ هزار ارمنی ساکن قره‌باغ شده است. همچنین حدود ۳۰۰ هزار گازی به مناطق ارمنی نشین قطع شد و مردم این مناطق در روزهای زمستانی با مشکلات زیادی روبه‌رو شدند. قره‌باغ محل سکونت ارمنی‌هایی است که از دهه ۱۹۸۰ در این منطقه زندگی می‌کنند؛ زمانی که آذربایجان و ارمنستان بخشی از اتحاد جماهیر شوروی بودند. این ارمنی‌ها از ۱۹۹۱ جمهوری خودخوانده «ارتساک» را تأسیس کرده‌اند. با این حال، قره‌باغ کوهستانی به‌طور رسمی بخشی از جمهوری آذربایجان است و دولت آن ۳۰ سال تلاش کرده تا کنترل دولتی منطقه و ساکنانش را باز بگیرد به دست آورد. سال ۲۰۲۰ بود که شرایط به نفع آذربایجان تغییر کرد. جنگ ۴۴ روزه، کنترل آذربایجان را بر بسیاری از مناطق مورد مناقشه برقرار کرد. با این حال، بخشی از قره‌باغ تحت کنترل ارمنستانی‌ها باقی ماند. نیروهای حافظ صلح روس برای اطمینان از حفاظت از مناطق تحت کنترل ارمنی و همچنین عبور آزاد از کردوان در منطقه مستقر شدند. با این حال جنگ اوکراین و خارج شدن منطقه از فهرست اولویت‌های مسکو باعث شده تا تغییر غیاب یک میانی مقتدر، باکو برای حل مسائل خود به سمت استفاده از زور حرکت کند. الدار ممدوف، تحلیلگر سیاست خارجی به فارین پالیسی می‌گوید: «صلحی که باو کن را تصور می‌کند، صلحی است که کاملاً بر اساس شرایط خودش باشد. پیام آلف (رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان) در تلاش است تا فشارها بر طرف ارمنی برای ادغام مجدد منطقه قره‌باغ در آذربایجان را بیشتر کند.» به اعتقاد ناظران، در چنین شرایطی خطر تشدید تنش‌ها و تاکنیک‌های باکو برای تشدید فشارها کاملاً روشن است.

۲۰۲۲؛ سال تغییر ائتلاف‌ها در خاورمیانه

تغییر زمین رقابت قدرت‌های بزرگ و تغییرات سیاست داخلی در کشورهای خاورمیانه، باعث شد تا این منطقه در سال ۲۰۲۲ شاهد شکل‌گیری ائتلاف‌های جدید باشد

عربی خلیج فارس با چین و روسیه می‌تواند دید. به استناد گزارش سازمان ملل، سال ۲۰۲۲ خونی‌ترین سال کرانه باختری نام گرفت و با توجه به همین زمینه پرتنش بود که هسته‌های مقاومت مسلحانه جدید در فلسطین اعلام موجودیت کردند. در این گزارش برخی از مهم‌ترین روندها و رویدادهای مهم خاورمیانه را در سال میلادی ۲۰۲۲ مورد بررسی قرار داده ایم.

آن، نگاه قدرت‌های بزرگ بار دیگر به سمت خاورمیانه و تولید نفت و گاز از میادین این منطقه چرخید. علاوه بر این، تغییرات در روندهای داخلی در ائتلاف‌های سیاسی منطقه مانند روی کار آمدن تندروها در تل‌آویو، تشکیل کابینه سیاسی در بغداد و انتقال قدرت در امارات به برخی از تغییرات رفتاری در سیاست خارجی این بازیگران منجر شد. بارزترین نشانه این تغییرات را در تقویت پیوند کشورهای

خاورمیانه در سال ۲۰۲۲ با مجموعه‌ای از روندها و رویدادهایی روبرو بود که هر کدام از آنها بخشی از تغییرات کلی منطقه در این سال را رقم زدند. در خاورمیانه ۲۰۲۲، تحولات گروه‌های تروریستی در مقایسه با چند سال قبل از آن، کمتر به نظر می‌رسید. هم‌زمان، تحت تأثیر جنگ اوکراین و بحران انرژی پس از

رضاعومی روزنامه‌نگار

بازگشت آمریکا به منطقه

پس از خروج آمریکا از افغانستان در تابستان سال ۲۰۲۱ به نظر می‌رسد که اولویت منطقه غرب آسیا و برای دولت آمریکا کمتر از گذشته شده باشد، اما جنگ اوکراین سبب شد تا آمریکا بار دیگر خود را ناگزیر به بازگشت به خاورمیانه ببیند. سفر رئیس‌جمهور آمریکا در تابستان امسال به ریاض، بارزترین تلاش واشنگتن برای نو کردن ائتلاف‌های قدیمی در منطقه بود. اما استقبال سرد از جو بایدن در ریاض نشان داد که آمریکا برای بازگشت به خاورمیانه مسیر دشواری را پیش رو دارد. لذا اگرچه سال ۲۰۲۲ را می‌توان سال بازگشت واشنگتن به خاورمیانه در نظر گرفت، اما این بازگشت نتوانست اهداف مورد نظر آمریکا، از جمله جلوگیری از افزایش قیمت نفت را فراهم کند و متحدان سنتی آمریکا در منطقه مانند عربستان با خواسته واشنگتن برای افزایش عرضه و کاهش قیمت نفت همراهی نکردند.

آمریکا در پرونده‌های دیگر منطقه مانند مناقشه مرزی بیروت و تل‌آویو نیز تلاش کرد تا به عنوان یک میانجی، نقش فعالی را از خود به نمایش بگذارد و در این زمینه به نتایجی برای حل این مناقشه دست یافت. هم‌زمان فرستاده آمریکا در یمن با سفرهای متعددی به عمان و عربستان تلاش کرده تا پرونده جنگ یمن را به سرانجامی برساند؛ هرچند واشنگتن در یمن، دستاوردی در سال ۲۰۲۲ نداشته است.

انکای بیشتر اروپا به خاورمیانه

اگرچه بسیاری از کشورهای خاورمیانه در جریان جنگ اوکراین، رویکرد بی‌طرفانه‌ای از خود نشان دادند، اما جنگ اوکراین و تحریم انرژی روسیه سبب شد تا کشورهای اروپایی به فکر تأمین بیشتر منابع انرژی خود از غرب آسیا باشند. در طول جنگ اوکراین، رهبران اروپایی از هم‌تایان خود در قطر، عربستان سعودی، الجزایر و امارات متحده عربی بارها بازدید کردند تا با آنها قراردادهای جدید انرژی را امضا کنند.

اگرچه این روابط در حال توسعه نتوانست از بحران جهانی انرژی در سال ۲۰۲۲ جلوگیری کند، اما اروپا را متوجه آن کرد که بعد از این به جای انکا به انرژی روسیه، روی نفت و گاز غرب آسیا متمرکز شود. از سوی دیگر کشورهای خاورمیانه نیز به دلیل بحران غذایی پس از جنگ اوکراین، به فکر متنوع کردن منابع تأمین کالاهای استراتژیک خود مانند گندم افتادند و مصر و امارات به سوی قراردادهای کشاورزی جدید با کشورهای اروپایی حرکت کردند.

پایان یست سیاسی در بغداد

عراقی‌ها در پاییز ۲۰۲۲ پس از یک‌سال توانستند به بحران سیاسی خود پایان دهند و کابینه این کشور به رهبری شیخ السودانی تشکیل شد. برنامه کابینه جدید عراق مسائل داخلی، از جمله ایجاد شغل، بهبود خدمات عمومی، اصلاحات اقتصادی و مبارزه با فساد اعلام شده است. تحلیلگران یکی از مهم‌ترین چالش‌های سودانی را تضمین تأمین برق و انرژی مطمئن در تابستان آینده ارزیابی کرده و پیش‌بینی می‌کنند که ناتوانی دولت در تأمین برق به‌تجدید اعتراضات و شکل‌گیری دوباره در خواسته‌ها برای استعفاي نخست‌وزیر منجر خواهد شد.

تقویت نقش چین و روسیه در خاورمیانه

چین در سال ۲۰۲۲ توانست یک دیپلماسی فعال را در خاورمیانه دنبال کند. شی جی‌پینگ، رئیس‌جمهور چین در اواخر سال با سفر به عربستان نشان داد که اراده جدی برای به چالش کشیدن حضور آمریکا در منطقه دارد. او در این ارتباط گفت: «سفر من به عربستان سعودی، عصر جدیدی از روابط چین با جهان عرب را آغاز خواهد کرد.» سفر ۳ روزه شی جی‌پینگ به عربستان که برخی ناظران، آن را نقطه عطفی در روابط پکن و جهان عرب می‌خوانند، در شرایطی انجام شد که روابط ریاض و واشنگتن بر سر موضوعاتی مانند انرژی، امنیت منطقه‌ای و حقوق بشر متشنج اقتصادی حجم توافقات نظامی و اقتصادی عربستان با چین در جریان سفر شی جی‌پینگ به ریاض شامل اعضای ۳۵ قرارداد تجاری به ارزش ۲۰ میلیارد دلار بود. چین همچنین در حال حاضر با تجارت سالانه ۶۷ میلیارد دلاری با عربستان، بزرگ‌ترین شریک تجاری سعودی‌هاست. امارات متحده عربی نیز که به‌طور سنتی متحد غرب به‌شمار می‌رود، در جریان حمله روسیه به اوکراین، برخلاف خواسته غربی‌ها، رویکردی بی‌طرفانه را اتخاذ کرد و نشان داد که برخلاف گذشته، تمایلی ندارد که همه تخم‌مرغ‌های خود

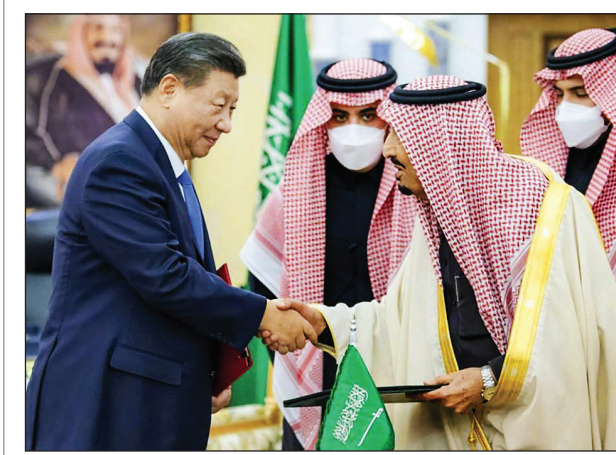
روی کار آمدن تندروها در تل‌آویو

در آخرین روزهای سال ۲۰۲۲، تل‌آویو شاهد شکل‌گیری تندروترین کابینه تاریخ خود است. این کابینه تندرو قرار است خطرناک‌ترین طرح‌ها از جمله الحاق کامل کرانه باختری به دیگر مناطق اشغالی فلسطین با صدور معافیت از پیگرد قضایی برای نظامیان که به سمت شهروندان فلسطینی شلیک کنند، را عملی کند. البته قدرت‌گیری تندروها در تل‌آویو ناشی از افزایش گرایش به راست‌گرایی و افراطی‌گری در فلسطین اشغالی است. ۲ هفته پیش، روزنامه تایمز اسرائیل، آماري منتشر کرد که نشان می‌داد، هم‌اکنون حدود ۶۰ درصد از رأی‌دهندگان اسرائیلی خود را راستگرا می‌دانند. قبلاً در سال ۲۰۱۹ حمایت از راست‌های افراطی فقط ۴۶ درصد بود. همچنین حمایت از افراط‌گرایان در میان نسل جوان اسرائیل بسیار بیشتر شده است. اکنون ۷۰ درصد از جوانان صهیونیستی از بنیادگرایی و افراط‌گرایی حمایت می‌کنند. قدرت‌گیری تندروها در تل‌آویو با واکنش منفی و نگرانی متحدان غربی تل‌آویو نیز روبرو شده است و اتحادیه اروپا بر برخی همکاری‌های خود با تل‌آویو در حوزه فعالیت‌های پلیس بین‌الملل را متوقف کرده است. در آمریکا نیز کاخ سفید با نگرانی تغییر قدرت در تل‌آویو را دنبال می‌کند و سخنگوی کاخ سفید اعلام کرده که فقط نتانیاهو را مسئول روابط دو طرف می‌داند.

شکل‌گیری نسل جدید مبارزان فلسطینی

در سال ۲۰۲۲ کرانه باختری شاهد افزایش چند برابری تنش‌ها و درگیری میان نیروهای فلسطینی و نظامیان صهیونیستی بود.

ار تش رژیسم صهیونیستی بارها به کرانه باختری و اردوگاه‌های مختلف از جمله اردوگاه جنین حمله کرد. طبق اعلام سازمان ملل، سال ۲۰۲۲ خونین‌ترین سال برای کرانه باختری بوده است. در این مدت ۱۷۱ نفر فقط در کرانه باختری به ضرب گلوله نظامیان صهیونیستی به شهادت رسیده و هم‌زمان ۵۳ نفر هم در غزه به شهادت رسیده‌اند. همین وضعیت، فلسطینی‌ها و به‌خصوص جوانان فلسطینی را به سمت تشکیل هسته‌های جدید مقاومت سوق داده است. نسل جدیدی از مبارزان فلسطینی از جمله گروه عربین‌الاسود در کرانه باختری شکل گرفته که به مبارزه مسلحانه اعتقاد دارند.

پس‌روی خواهند کرد، بلکه دولت‌های خلیج فارس هر کدام به دنبال سیاست مستقل‌تری در مقایسه با گذشته هستند. براساس گزارش موسسه خاورمیانه، بخشی از اقبال سیاست خارجی کشورهایمانند امارات و عربستان روسیه در باره پرتنش شدن نقش چین و روسیه در سال ۲۰۲۲ در خاورمیانه گزارش می‌دهد که این وضعیت بدان معناست که سیاستگذاران آمریکایی دیگر نمی‌توانند تصور کنند که دولت‌های خلیج فارس در تعیین سیاست‌های منطقه‌ای یا جهانی خود را واشنگتن

سرویس امنیت داخلی رژیم صهیونیستی موسوم به شاباک از افزایش ۳۰ درصدی عملیات‌های مسلحانه فلسطینیان در کرانه باختری در مقایسه با سال گذشته و افزایش ۶۰ درصدی نسبت به ۲ سال پیش خبر می‌دهد؛ موضوعی که نشان از گروه‌ها عملیات‌های خود را مستقل از گروه‌های سنتی مقاومت فلسطینی آغاز کرده‌اند. گزارش مرکز اطلاع‌رسانی فلسطین، عمده عملیات‌های انجام شده طی چند ماه گذشته از سوی افرادی بوده که به جز یک مورد، همگی زیر ۳۵ سال سن داشته‌اند.

این در حالی است که خبرگزاری کره شمالی گزارش داده که رهبر این کشور سر فصل‌های اصلی سیاست‌های دفاعی جدید پیونگ‌یانگ را ابلاغ کرده که در چارچوب آن تقویت خودکفایی دفاعی در سال ۲۰۲۳ اولویت دارد. کره شمالی با وجود فشارهای بین‌المللی در سال ۲۰۲۲ آزمایش‌های موشکی متعددی انجام داد. این کشور در تازه‌ترین مجموعه آزمایش‌ها یک موتور سوخت جامد با قدرت رانش بالا برای موشک‌های جدید و ۲ موشک بالستیک آزمایش کرده است. آمریکا و کره جنوبی برای مقابله با کره شمالی همواره رزمایش‌های مشترکی برقرار می‌کنند و تحریم‌های بین‌المللی گسترده‌ای علیه پیونگ‌یانگ وضع شده است. «کی‌پی‌جونگ» خواهر رهبر کره شمالی اخیراً اعلام کرده که این کشور با وجود تحریم‌ها، برنامه موشکی خود را متوقف نخواهد کرد.

طرح ۴۰ میلیون دلاری سنول برای مقابله با پهبادهای کره شمالی

سنول قصد دارد تا سالانه ۶۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰ دلار برای تقویت خود دفاعی کند. بودجه دفاعی کره جنوبی تا سال ۲۰۲۷ به ۲۶۱ میلیارد دلار خواهد رسید. «یون سوک یول» رئیس‌جمهور کره جنوبی، که در تلاش است تا اعتماد عمومی به توانایی ارتش برای مقابله با هواپیماهای بدون سر نشین کره شمالی را به‌ویژه پس از تهاجم ۳ روزه پیش‌تقویت کند، چهارشنبه (دیروز) تأکید کرد که هرگونه اقدام تحریک‌آمیز از سوی پیونگ‌یانگ باید فوراً و در اسرع وقت پاسخ داده شود. ناتوانی ارتش کره جنوبی برای مقابله با ورود پهبادهای کره شمالی به کره جنوبی این کشور باعث انتقادهای گسترده از ارتش این کشور شده است. به گزارش الجزیره، رئیس‌جمهور کره جنوبی دستور داده تا در صورت حمله پهبادی واکنش متقابل نشان داده شود؛ حتی اگر این اقدام به معنی تشدید تنش‌ها بین ۲ کشور همسایه باشد.

نقل قول

نمود اصلاحات، عامل بحران
شیخ علی سلمان، دبیرکل جمعیت الوفاق بحرین: عدم گفت‌وگوی جدی و نبود اصلاحات واقعی یکی از دلایل اصلی وقوع بحران‌های بزرگ در کشورهای است و کشور ما بحرین نیز از این قاعده مستثنی نیست. اگر با هم آشتی می‌کردیم و به حقوق بشر و شرایط اقتصادی رسیدگی می‌کردیم، بدهی دولتی هم سر به فلک نمی‌کشید. (پایگاه خبری العهد)

اوکراین واقعیت‌های جدید را بپذیرد
دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین: اگر اوکراین ۴ منطقه جدید روسیه، شامل جمهوری‌های خلق دونتسک و لوهانسک، خرسون و زاپوریژیا را به رسمیت نشناسد و با واقعیت‌های جدید روی زمین کنار نیاید، هیچ برنامه صلحی در کار نخواهد بود. هر برنامه و طرح صلحی که مناطق جدید روسیه را به رسمیت نشناسد، به شکست منجر خواهد شد. (خبرگزاری تاس)

خبر

روسیه فروش نفت را محدود می‌کند

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، فرمانی را امضا کرده که براساس آن فروش نفت به کشورهاییکه سقف قیمتی تعیین شده از سوی غرب را برای نفت روسیه رعایت می‌کنند، ممنوع می‌شود. کشورهای عضو اتحادیه اروپا و گروه ۷ همراه استرالیا اوایل ماه دسامبر سقف قیمت هر بشکه نفت روسیه را ۶۰ دلار تعیین کرده بودند تا مسکو را هم‌زمان با ادامه جنگ اوکراین از کسب درآمد بیشتر از راه فروش نفت محروم کنند. به گزارش یورونیوز، بنا به فرمان صادر شده تنها به تصمیم شخص پوتین امکان در نظر گرفتن استثنا در فروش نفت به یک یا چند کشوری که سقف قیمت برای نفت روسیه تعیین کرده‌اند، وجود خواهد داشت. به اعتقاد تحلیلگران، تعیین سقف قیمت برای نفت روسیه با توجه به قیمت کنونی نفت این کشور (حدود ۵۵ دلار برای هر بشکه) به تأثیر اقتصادی محدودی برای مسکو خواهد داشت.

کیوسک

روزنامه گلوبال تایمز چین

پایان محدودیت پروازهای خارجی در چین
۳ سال پس از آغاز سیاست‌های سختگیرانه برای مهار کرونا، چین با کاهش محدودیت‌ها مرزهایش را راه‌آباد کرده است. چین با کاهش محدودیت‌ها مرزهایش را راه‌آباد کرده است. چین با کاهش محدودیت‌ها مرزهایش را راه‌آباد کرده است. چین با کاهش محدودیت‌ها مرزهایش را راه‌آباد کرده است.

مزایده به صورت اجاره اراضی کشاورزی

دانشکدان علوم دانشگاه تهران در مرحله دوم

مزایده به صورت اجاره

۵۰۰۰ متر مربع اراضی دانشکدان علوم